PDF Compressor Free Version

راهی که قرار بود مقصد دیگری داشته باشد

از کنکور تا اوین

سه روز گذشته آزمون نفسگیر کنکور در سراسر کشور برگزار شد. جوانان بسیاری با هزار بیم و امید خود را به بوته این آزمایش گذاشتند و خانواده‌های نگرانشان پشت درهای حوزه‌های امتحانی دست به دامن خدا بودند تا فرزندانشان در مبارزه با غول کنکور پیروز شوند و راه آنها برای رسیدن به آینده‌ای روشن هموار شود.

اما آنچه که می‌تواند این خرمن آرزو را به باد دهد، یک دردسر سیاسی است. دردسری شبیه آنچه که در زمستان گذشته ده‌ها دانشجو گرفتار آن شدند. به دنبال اعتراضات دی ماه پارسال که در شهرهای متعددی جریان داشت، افراد زیادی دستگیر شدند که از قشر دانشجو نیز در بین آنها وجود داشت.

آمار دقیقی از اینکه چه تعداد دستگیر شدند، هنوز هم وجود ندارد اما در آن زمان، برخی مقامات وزارت علوم اعلام کردند که ۹۰ دانشجو در میان دستگیرشدگان دی ماه هستند و اخیرا هم معاون فرهنگی دانشگاه تهران تعداد این دانشجویان را ۱۲۰ نفر اعلام کرده است. هرچند که این آمار را هم نمی‌توان آمار دقیقی به حساب آورد زیرا آمار دقیق نزد قوه قضاییه است.

در مورد برخی از آنها گفته می‌شود که حتی در تجمعات هم حضور نداشته‌اند و در محل‌هایی مثل کافی شاپ بدون اینکه در هیچ تجمعی حضور داشته باشند دستگیر شده‌اند. به دنبال این دستگیری‌ها خانواده‌های بسیاری نگران تر از آن روزی که پشت درهای حوزه‌های امتحانی کنکور دل توی دلشان نبود، پشت درهای اوین جمع شدند. این بار منتظر بودند ببینند مسئولان برای فرزندانشان چه تصمیمی خواهند گرفت. این انتظار بسیار سرنوشت‌ساز تر از انتظار آنها برای کنکور بود زیرا قطعا اشتغال، ازدواج، مهاجرت و تمام آینده فرزندشان را با خطر مواجه می‌کرد.

انتظار آنها پشت درهای اوین که توام با اعتراض بود به نتیجه‌ای نرسید. آنها را راهی خانه‌هایشان کردند. دولت، به‌ویژه وزارت علوم وعده دادند که پرونده‌ای برای این دانشجویان تشکیل نخواهد شد. خیلی‌های دیگر پیش‌بینی کردند که اینها جوان هستند و از قشر دانشجو، قطعا نظام با رافت اسلامی با آنها برخورد خواهد کرد.

با این وعده‌ها و گمانه‌زنی‌ها، برگزاری دادگاه‌ها از اسفند ماه آغاز شد. بازجویی‌های معمول از متهمان صورت گرفت. از سوی دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی، اطلاعات مربوط به این دانشجویان در اختیار قضات پرونده‌ها قرار گرفت.

در این بین اعتراضاتی به دولت شد که چرا از یک سو وعده کمک به دانشجویان را می‌دهد و از سوی دیگر وزارت اطلاعات برای این دانشجویان تشکیل پرونده می دهد. دولت این ادعا را رد کرد و گفته شد که تمامی این پرونده‌ها در دست وزارت اطلاعات نیست بلکه برخی از آنها در دست اطلاعات سپاه است.

معاون فرهنگی دانشگاه تهران: خیلی از این دانشجویان برای بار اول است که درگیر چنین مسائل حقوقی و قضایی می‌شوند و اصلا تجربه چندانی ندارند، بنابراین نیاز به مشاوره حقوقی دارند

پنج سال حبس برای دو دانشجوی ۲۲ ساله

به هر ترتیب این مراحل طی شد و روزهای گذشته احکام چند تن از این دانشجویان به گوش رسانه‌ها و از آنجا به افکار عمومی رسید احکامی که بسیاری نسبت به غیر منصفانه بودن آن واکنش نشان دادند. اولین واکنش‌ها مربوط به خود دانشجویان بود.

آنها تحصن کردند، پلاکارد در دست گرفتند، اشعار انقلابی با هم زمزمه کردند، بیانیه صادر کردند و حتی تهدید کردند که در امتحانات پایان ترم شرکت نخواهند کرد تا حکم همکلاسی‌هایشان شکسته شود. مسئولان مختلف در این تجمعات حاضر شدند، به آنها اطمینان دادند که تمام تلاش خود را برای آزادی دانشجویان محکوم خواهند کرد.

دستیار رئیس جمهور در امور حقوق شهروندی هفته گذشته در این مورد گفت: دادگاه بدوی برای ۱۱ دانشجوی دستگیر شده در پی حوادث دی ماه سال گذشته که اغلب از دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران هستند، احکام سنگین قضایی صادر کرده، اما برای شکستن این احکام در دادگاه تجدید نظر تلاش می‌شود.

شهیندخت مولاوردی با بیان اینکه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وعده داده بود که پرونده‌ای برای این دانشجویان تشکیل نشود، ادامه داد: تمام تلاشمان این است که احکام در نهایت به تبرئه منجر شود و در این راستا دولت، وزارت علوم و وزارت دادگستری تلاش می‌کنند.

به گفته او دو تن از این دانشجویان متولد سال ۱۳۷۵ هستند که حکم شش و هشت سال حبس برای آنان صادر شده است.

وزیر علوم نیز هفته گذشته از مذاکره با مقامات قوه قضاییه خبر داد و گفت: احکام صادر شده برای دانشجویان سقف بالایی دارد، بنابراین از مسئولین قوه قضاییه خواهش کردیم حداکثر ارفاق را در احکام دانشجویان داشته باشند و حتی درخواست صفر شدن این احکام را داشته‌ایم.

منصور غلامی در مورد واکنش مقامات قضایی به خواسته او، اظهار داشته که آنها استقبال کرده‌اند اما در نهایت این موضوع مربوط به قضات می‌شود.

وزیر علوم و بسیاری دیگر از افرادی که به دنبال شکستن احکام صادره علیه این دانشجویان هستند، تاکید بسیار کرده‌اند بر اینکه دانشجویان حتما از طریق قانونی نسبت به حکم خود اعتراض کنند تا شاید بشود در دادگاه تجدید نظر این احکام را تقلیل داد.

معاون فرهنگی دانشگاه تهران که ۱۱ دانشجوی بازداشتی از دانشکده علوم اجتماعی این دانشگاه است، از مشاوره‌های حقوقی به این دانشجویان گفته است. او به ایلنا خبر داده که دفاتر حقوقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه تهران به دانشجویان مشاوره حقوقی می‌دهند و تاکنون نیز سعی شده تا مشاوره‌های خوبی به دانشجویان داده شود تا با آمادگی بهتری در دادگاه تجدید نظر شرکت کنند

مجید سرسنگی عنوان کرده که خیلی از این دانشجویان برای بار اول است که درگیر چنین مسائل حقوقی وقضایی می‌شوند و اصلا تجربه چندانی ندارند، بنابراین نیاز به مشاوره حقوقی دارند.

از میان نمایندگان مجلس نیز بسیاری نسبت به این احکام واکنش نشان داده و قوه قضاییه را برای تصمیم گیری در این مورد به برخورد صبورانه رهبری با دانشجویان ارجاع داده‌اند.

محمد قمی، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس در این مورد گفته است: ممکن است، در صدد اند کی از دانشجویان تحت تاثیر عوامل داخلی یا خارجی قرار بگیرند و حرکاتی را به اسم دفاع از انقلاب و نظام انجام دهند، در حالی که این حرکات خلاف است، اگر این مراحل انجام شود، قاعدتا قوه قضاییه در این زمینه وارد می‌شود و البته باید با رافت اسلامی با این افراد برخورد کند.

او ادامه داده است: با توجه به احکام صادر شده مدت زیادی از جوانی این افراد در زندان سپری می‌شود و از قوه قضاییه می‌خواهیم با این افراد با رافت اسلامی و از جنبه ارشادی برخورد کند. مقداری آگاهی به این افراد بدهد، در احکام صادره تجدید نظر کند و احکام بلند مدت برای این دانشجویان نداشته باشد تا این افراد به دامن انقلاب باز گردند.

از هر قشری که باشید شرکت در آشوب جرم است

در حالی که چشم امید ها به تصمیم دستگاه قضایی است، دادستان عمومی و انقلاب تهران روز گذشته به خبرنگاران گفته است: شرکت در آشوب و اغتشاش جرم است و این به قشر خاصی هم ربط ندارد.

عباس جعفری دولت آبادی با بیان اینکه اخیراً برخی از طرفداران این دانشجویان گفته‌اند که اصلاً شرکت در این تظاهرات جرم نیست، اضافه کرده: چه کسی این حرف را زده؟ قانون می گوید شرکت در آشوب و اغتشاش و دعوت به آشوب و اغتشاش جرم است و مجازات بسیار سنگینی هم دارد. بنابراین دوستانی که ادعا دارند شرکت در تظاهرات جرم نیست، این حرف خود را اصلاح کنند.

این مقام قضایی در گفتگوی دیروز خود با خبرنگاران تاکید کرده که حوادث دی سال ۹۶ تظاهرات نبود بلکه آشوب و اغتشاش بود. پس اینکه یک کسی بیاید و بگوید من دانشجو هستم و در تظاهرات شرکت می کنم نمی‌شود.

به گفته دولت آبادی، تظاهرات قانونی نیاز به مجوز دارد در حالی که این افراد مجوز نداشتند، بلکه ریخته‌اند در خیابان، آتش زده‌اند، شعارهای ساختارشکنانه داده‌اند و پلیس آنها را دستگیر کرده است.

البته این بخش از اظهارات دادستان تهران منتقدانی دارد. برای نمونه سید حسین سراج‌زاده، رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران معتقد است که در حال حاضر برای تظاهرات اعتراضی در داخل کشور هیچ مجوزی صادر نمی‌شود و در نتیجه افراد باید صدای اعتراض خود را این چنین اعلام کنند.

او تاکید می کند که دانشجویان برخی از مطالبات جامعه را بر اساس سن و سال خود مطرح می کنند و حتی اگر رفتار آنها خام هم باشد، برخوردهای این چنینی با آنها که موجب ناامیدی در جامعه می‌شود در ارزیابی وجدان عمومی عادلانه نیست و پرهزینه خواهد بود.

دادستان تهران: برخی از این دانشجویان مربوط به جریان‌های سیاسی هستند؛ نه جریان‌های سیاسی داخل نظام بلکه ممکن است از گروه‌های خاصی باشند و اگر احکام‌شان شدید بوده به همین دلیل است، بنابراین نمی‌شود برای همه یک حکم واحد صادر کرد

دولت آبادی در پاسخ به چنین انتقاداتی نیز گفته که برخی از این دانشجویان مربوط به جریان‌های سیاسی هستند نه جریان‌های سیاسی داخل نظام بلکه ممکن است از گروه‌های خاصی باشند و اگر احکام‌شان شدید بوده به همین دلیل است، بنابراین نمی‌شود برای همه یک حکم واحد صادر کرد.

اما در مورد آن دانشجویانی که جزء گروه و دسته خاصی نیستند، دادستان عمومی و انقلاب تهران نیز راهکار اعتراض را پیشنهاد داده و گفته است: بهتر است به جای جوسازی به محکومیت خود اعتراض کنند.

اوالبته نسبت به عدم همکاری وزارت علوم در اعلام اسامی دانشجویان محکوم نیز انتقاد کرده و افزوده است: وزارت علوم هنوز نام دانشجویان محکوم شده را به ما نداده است و بعد از پیگیری‌های تلفنی، نام چند نفر را دادند.

دولت آبادی تاکید کرده: برخی مدعی هستند تعداد این افراد ۱۱ نفر و برخی نیز ادعا دارند ۶ نفر است. ما تاکنون ۵ نفر را شناسایی کردیم که بر ایشان حکم صادر شده است و پیشنهادمان این است که ابتدا وزارت علوم اسامی همه آنها را به ما بدهد تا پرونده‌شان را ببینیم. اگر واقعاً نهادهای امنیتی و پلیس به ما گزارش بدهند که اینها آن طور که در گزارشات اولیه آمده، نبوده‌اند حتما محاکم به آنها توجه می‌کند.

با توجه به اظهارات گفته شده، به نظر می‌رسد عده‌ای معتقدند که این جوانان امید آینده کشور هستند و باید به تناسب جوانی و خامی‌شان با آنها برخورد کرد و از سوی دیگر قوه قضاییه معتقد است این جوانان همانطور که امید آینده ایران هستند، امید جریان‌های معاند نظام در خارج از کشور هم بوده‌اند و در سایه ارتباط با آنها جرایمی غیر قابل اغماض رامرتکب شده‌اند.

روی موج کوتاه

تضعیف دولت آب در آسیاب دشمن است

محسن هاشمی رفسنجانی، رییس شورای شهر تهران: تضعیف هر بخش از کشور در این شرایط به نفع هیچ کس نیست، نباید در این شرایط دست به تخریب یکدیگر بزنیم. کسانی که حرف از تضعیف دولت و یا ارگان‌های دیگر که در کشور فعالیت قانونی دارند می‌زنند و در این مسیر عمل می کنند در واقع آب به آسیاب دشمن می‌ریزند.

ضرورت معرفی دریافت کنندگان ارز ۴۲۰۰ تومانی

محسن کوهکن، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس: اعلام لیست افرادی که ارز ۴۲۰۰ تومانی گرفته‌اند، یک ضرورت و مطالبه کمیسیون صنایع از دولت است. مردم ما باید بدانند که چه شرکت‌هایی و چه افرادی چه میزان ارز و با چه قیمتی گرفته‌اند تا خودشان بهترین ناظر باشند. وقتی اسم من اعلام شود در یک لیستی مبنی بر اینکه ارز دولتی گرفته‌ام بعد کالا را با افزایش ۸۰ درصدی قیمت عرضه می کنم، آن وقت شما شاکی و معترض می‌شوید، پس نفس اعلام این لیست باعث یک خود کنترلی بین وارد کننده و فروشنده می‌شود.

اروپا هنوز بسته‌ای نفرستاده

بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه: اخبار منتشر شده مبنی بر ارائه بسته پیشنهادی اتحادیه اروپا در حمایت از برجام صحت ندارد. تاکنون بسته پیشنهادی اتحادیه اروپا به طرف ایرانی ارائه نشده و کشورهای اتحادیه اروپا در حال آخرین رایزنی‌ها برای ارائه پیشنهادات خود هستند که قطعاً پس از دریافت این بسته پیشنهادی موضوع اعلام و بررسی مفاد آن آغاز خواهد شد.

باید بودجه آب و برق را کاهش دهیم

علی لاریجانی: شرایط کشور اقتضا می کند بودجه کشور را در حوزه‌های مصرف آب، برق و سایر حوزه‌ها کاهش داده و از روش‌های نوین برای افزایش سرعت کار و کاهش هزینه‌ها استفاده کنیم که در این مسیر مدیران باید کمک کنند چرا که در حوزه دیوانی کشور، دچار عقب افتادگی شده‌ایم و شبکه‌ها به هم متصل نیستند که باعث بروز خلل در امور می‌شود.

شناسایی ۱۲۰ مدیر دوتابعیتی

جواد کریمی قدوسی، رئیس کمیته تحقیق و تفحص از مدیران دوتابعیتی و دارای گرین کارت: بر اساس استعلامی که از یکایک دستگاه‌ها گرفتیم و همه آنها به استثنای نهاد ریاست جمهوری پاسخ دادند، حدود ۲۰ اسم به عنوان مدیران دوتابعیتی به ما اعلام شد، اما کمیته تحقیق و تفحص از منابع موثق دیگر نیز تحقیق به عمل آورده که در مجموع اسامی مدیران دوتابعیتی به ۱۲۰ نفر رسیده است، اما این اسامی در گزارش نمی‌آید و به صورت محرمانه به دادستان کل کشور ارائه می‌شود و بعد از این مرحله پیگیری مصادیق دوتابعیتی‌ها با دستگاه قضایی خواهد بود.

تنها خواسته فراکسیون ولایی از رییس جمهور

حاجی بابایی، رییس فراکسیون نمایندگان ولایی مجلس: خبرهایی می‌رسد مبنی بر اینکه گروه‌هایی به دنبال فشار بر دولت هستند تا خود را برای جایگزینی تیم اقتصادی دولت بر رییس جمهور تحمیل کنند. این فراکسیون هیچ خواسته‌ای از رییس جمهور جز برطرف کردن مشکلات مردم، رفع گرانی‌ها و هم‌چنین رفع فضای موجود جامعه ندارد و به دنبال معرفی فرد و جایگزینی هیچ شخصی نیست.

هشدار یک نماینده مجلس

جلال میرزایی، عضو شورای مرکزی فراکسیون امید مجلس: در ماه های اخیر این دومین بار است که طیف منتقدان دولت دچار اشتباه فاحش می‌شوند، یک بار در جریان ناآرامی‌های دی ماه فکر می کردند این ناآرامی ها منجر به عبور از روحانی می‌شود و بار دیگر حرکت‌های اعتراضی دوشنبه گذشته ایران بود که برخی امید داشتند با توجه به نارضایتی زمینه عبور از روحانی را مهیا کنند. هر دو این اتفاقات نشان داد این وضع ممکن است به عبور از نظام منجر شود نه عبور از دولت.

یادداشت

بسته حمایتی اروپا، تجربه داماتو یا مسیری تازه؟

مهدی الیاسی

فدریکو موگیرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا از تصویب یک بسته حمایتی از ایران در راستای ادامه اجرای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) خبر داد. این بسته که به زودی به مقامات ایرانی تسلیم می‌شود با ۲۸ رای مثبت اعضای اتحادیه به تصویب رسیده است. اگر چه تا کنون چیزی از جزییات این بسته فاش نشده است اما بنا بر اخبار واصله فرانسه، انگلستان و آلمان تدوین کننده اصلی این بسته حمایتی هستند. در این خصوص توجه به چند نکته ضروری است.

واقعیت این است که بخش بزرگی از تحریم‌های ثانویه آمریکا از جمله ممنوعیت سفر و تحریم حقوق بشری مقامات ایرانی یا تحریم شرکت‌های تجاری و صنعتی ایران توسط آمریکایی‌ها چندان برای طرف ایرانی حائز اهمیت نیست.

تحریم اقتصادی آمریکا زمانی اثر گذار و آزار دهنده می‌شود که به تحریم‌های بانکی و نفتی منجر شود. تحریم‌های اقتصادی در دوران دولت محمود احمدی نژاد نیز زمانی درد سر ساز شد که به تحریم‌های نفتی و بانکی رسید. در واقع آنچه در بسته حمایتی اتحادیه اروپا مورد توجه طرف ایرانی است، راهکار اروپایی‌ها برای مقابله با تحریم‌های نفتی و بانکی ایران است و بسته پیشنهادی اتحادیه اروپا باید حاوی پاسخی به این دو موضوع باشد و اگر جز این باشد، راهگشا نیست.

بر اساس شنیده‌ها یکی از راهکارهای مد نظر اروپایی‌ها برای مقابله با تحریم‌های بانکی و دلاری ایالات متحده آمریکا، تاسیس بانکی مشترک میان ایران و اروپاست که می تواند «بانک مشترک ایران و اروپا» نام بگیرد. این بانک فاقد همکاری با آمریکاست که در نتیجه تحریم‌ها و جریمه‌های آمریکا بر آن بی تاثیر است.

از سوی دیگر مبنای مبادلات در این بانک، مبادلات یورویی است. این راهکار اگر با اراده سیاسی جدی مقامات اتحادیه اروپا و سه کشور اصلی اروپای یعنی فرانسه، انگلستان و آلمان همراه باشد، قابل تحقق است. باید با رونمایی از بسته حمایتی اتحادیه اروپا دید آیا این مورد در بسته لحاظ شده است یا خیر؟

مسئله دیگر تحریم‌های نفتی آمریکا است. باید دید اتحادیه اروپا برای تداوم جریان فروش نفت ایران، قادر است تضمین‌هایی ارائه دهد؟ قطعا اتحادیه اروپا قادر نیست در خصوص خرید نفت ایران توسط مشتریان آسیایی، چیزی را تضمین کند اما در مورد خرید نفت ایران توسط شرکت‌های عضو اتحادیه و سرمایه گذاری شرکت‌های اروپایی در نفت و گاز ایران، ماجرا متفاوت است.

در این خصوص اتحادیه اروپا تجربه قانون داماتو را پشت سر دارد که به موجب آن سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز ایران با جریمه آمریکایی‌ها همراه می‌شد اما اتحادیه اروپا، راسا به موضوع ورود کرد و ریسک سیاسی سرمایه گذاری نفتی در ایران را گارانتی کرد. بسط دادن تجربه داماتو به تحریم‌های نفتی آمریکا اگر چه تا حدی غیر منطقی به نظر می‌رسد اما به هر حال به عنوان یک تجربه پیش روی اروپاست و می‌تواند با به روزسازی این الگو مورد، مورد توجه قرار بگیرد.

به زودی از بسته حمایتی اتحادیه اروپا رونمایی می‌شود قطعا این بسته را باید با توجه به راهکار اتحادیه اروپا برای مقابله با تحریم‌های بانکی و نفتی آمریکا ارزیابی کرد. شیوه اعلامی اروپا برای ایجاد روزنه‌هایی برای دور زدن تحریم‌های نفتی و بانکی آمریکا، معیار اصلی برای سنجش کارآمدی یا ناکارآمدی این بسته حمایتی است.